

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Зінченка Олександра Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пунктів 42.2, 42.5 статті 42 Податкового кодексу України

К и ї в
24 лютого 2026 року
№ 38-2(I)/2026

Справа № 3-245/2025(489/25)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого, доповідача,
Барабаша Юрія Григоровича,
Совгирі Ольги Володимирівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Зінченка Олександра Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пунктів 42.2, 42.5 статті 42 Податкового кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Гришук О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Зінченко О.І. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частинам першій, другій статті 8, частинам першій, другій статті 24, частинам першій, другій статті 55 Конституції України (конституційність) пункти 42.2, 42.5 статті 42 Податкового кодексу України (далі – Кодекс).

Відповідно до пункту 42.2 статті 42 Кодексу документи вважаються належним чином врученими, якщо вони надіслані у порядку, визначеному пунктом 42.4 цієї статті Кодексу, надіслані за адресою (місцезнаходженням, податковою адресою) платника податків рекомендованим листом з повідомленням про вручення або особисто вручені платнику податків (його представнику).

Пунктом 42.5 статті 42 Кодексу передбачено, що „у разі якщо платник податків не подав заяву про бажання отримувати документи через електронний кабінет, листування з платником податків здійснюється шляхом надіслання за адресою (місцезнаходженням, податковою адресою) платника податків рекомендованим листом з повідомленням про вручення або особисто вручаються платнику податків (його представнику).

У разі якщо пошта не може вручити платнику податків документ у зв'язку з відсутністю за місцезнаходженням посадових осіб платника податків, їхньою відмовою прийняти документ, незнаходження фактичного місця розташування (місцезнаходження) платника податків або з інших причин, документ вважається врученим платнику податків у день, зазначений поштовою службою в повідомленні про вручення із зазначенням причини невручення.

На вимогу платника податків, який отримав документ в електронній формі, контролюючий орган надає такому платнику податків відповідний документ у паперовій формі протягом трьох робочих днів з дня надходження відповідної вимоги (у паперовій або електронній формі) платника податків“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Зінченко О.І. 31 березня 2025 року звернувся до Харківського окружного адміністративного суду з позовом до Головного управління Державної податкової служби у Харківській області, в якому просив визнати протиправним та скасувати податкове повідомлення – рішення від 5 серпня 2024 року щодо нарахованого йому податкового зобов'язання.

Харківський окружний адміністративний суд ухвалою від 11 червня 2025 року зазначену позовну заяву залишив без розгляду у зв'язку з поданням позову поза межами строку, встановленого статтею 122 Кодексу адміністративного судочинства України для звернення до адміністративного суду.

Другий апеляційний адміністративний суд постановою від 4 серпня 2025 року апеляційну скаргу Зінченка О.І. залишив без задоволення, а ухвалу суду першої інстанції – без змін.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду постановою від 24 вересня 2025 року залишив судові рішення першої та апеляційної інстанцій без змін, а касаційну скаргу, подану Зінченком О.І., – без задоволення.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що внаслідок залишення його позовної заяви без розгляду через висновки судів першої, апеляційної та касаційної інстанцій про порушення строку звернення до суду його фактично позбавлено реальної можливості реалізувати своє право на звернення до суду, що передбачене частинами першою, другою статті 55 Конституції України та принципом верховенства права, гарантованим частинами першою, другою статті 8 Конституції України.

Зінченко О.І. зазначає, що пункти 42.2, 42.5 статті 42 Кодексу не відповідають принципам та критеріям конституційної гарантії верховенства права, а застосування цих положень Кодексу в умовах воєнного стану порушує його конституційні права на звернення до суду.

Обґрунтовуючи свої твердження, суб'єкт права на конституційну скаргу посилається на Конституцію України, Кодекс, рішення Конституційного Суду України, а також на судові рішення у своїй справі.

3. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону, та якщо вичерпано всі національні засоби юридичного захисту (за наявності ухваленого в порядку апеляційного перегляду судового рішення, яке набрало законної сили, а в разі передбаченої законом можливості касаційного оскарження – судового рішення, винесеного в порядку касаційного перегляду); з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців (частина перша статті 77).

Із аналізу змісту конституційної скарги випливає, що автор клопотання, твердячи про невідповідність Конституції України пунктів 42.2, 42.5 статті 42 Кодексу, фактично висловлює незгоду з судовими рішеннями, ухваленими у його справі, а саме визнання судами вказаної ним причини пропущення строку звернення до суду неповажною. Проте таку незгоду не можна вважати належним обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Кодексу. Також Зінченко О.І. не наводить належних аргументів про порушення його права на судовий захист, оскільки реалізував своє право на звернення до суду, гарантоване Конституцією України, не вказує, у чому саме полягає порушення принципу рівності стосовно нього, та не доводить зв'язку між оспорюваними положеннями Кодексу і положеннями статті 24 Конституції України.

Отже, автор клопотання не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Зінченка Олександра Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пунктів 42.2, 42.5 статті 42 Податкового кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

